

Østfold bondelag
Att. Heidi Kirkeby
Løkenveien 4
1811 ASKIM

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2018/6574 442.5 GBJ

Vår dato: 02.10.2018

Avslag på søknad om skadefelling av ulv

Vi viser til søknad fra Østfold bondelag datert 2.10.2018 om skadefelling av en ulv i Våler og tilliggende kommuner.

Fylkesmannen i Østfold avslår søknaden.

Området det søkes for ligger i ulvesonen og ulvens oppførsel tyder foreløpig på at den ikke medfører et større akutt skadepotensial enn det som er normalt for ulv. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av de angrep og observasjoner som er dokumentert frem til nå.

Rovviltnemdas vedtak om lisensfelling av ulv i det aktuelle området er påklaget. Så lenge klagen ikke er avgjort finner vi at vi ikke kan tillegge dette vekt i spørsmålet om skadefelling nå.

Bakgrunn

Østfold Bondelag søker om skadefelling av 1 skadegjørende ulv i Våler og tilliggende kommuner fra dags dato og ut beitesesongen. Vi legger til grunn at med tilliggende kommuner menes alle kommuner som er berørt av Hobølreviret.

Søknaden kommer etter et ulveangrep på innmarksbeide på Nordre Kaabel i Våler natt til søndag 30. september. Bondelaget påpeker at det anslagsvis er 300 sau på beite i området. Videre påpeker bondelaget at det er vedtatt lisensfelling av ulv i Hobølreviret kommende vinter og at terskelen for å tillate skadefelling derfor bør være lavere enn i ulvesonen ellers.

Statens naturoppsyn har undersøkt angrepet og opplyser at det er funnet i alt 15 sauer som er tatt av ulven, druknet i elven eller avlivet på grunn av skader etter angrepet. Oppsynet bekrefter at det er sannsynlig at angrepet kommer fra ulv i Hobølreviret. Ut fra observasjonene på stedet antas det at ulven har kommet inn på beitet etter kryssing av Hobølelva.

Det aktuelle beitet er inngjerdet med et eldre rovviltgjerde satt opp etter tidligere standard, men med vesentlig høyere spenning på strømførende tråder enn minstekravet. Beitet er ikke inngjerdet mot Hobølelva. Representant fra Fylkesmannen befarte det aktuelle gjerdeanlegget 2.10.2018. Det ble funnet enkelte svake punkter på gjerdet der det

vesentligste er at elva er smal og lett kan krysses på flere steder. Det er også enkelte andre mangler som bør utbedres, men som ikke har betydning for denne saken.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b. jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 8, jf. også § 4 første ledd bokstav d. og § 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål): Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal sammen med region 5 (Hedmark) ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 4 (Oslo, Akershus og Østfold), jf § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet den 20. april 2018 en betinget skadefellingskvote på 5 ulver for betinget skadefelling i perioden 1. juni 2018 – 15. februar 2019.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av Rovviltnemnda og evt. Miljødirektoratet, jf rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til: områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, område og antall dyr. Det er gitt retningslinjer om at man skal unngå å felle genetisk viktige individer.

Bestandssituasjonen for ulv

Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Bestandssituasjonen er grundig redegjort for i saksutredning til fellesmøte i Rovviltnemndene for region 4 og 5 «Fellessak 3/18: Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv i 2018-2019». Det fremkommer her at bestandssituasjonen er bedret de siste årene og at bestandsmålet som beskriver 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger, er oppfylt.

Det ble vinteren 2017/2018 registrert 4 ulv i hobølreviret, en lederhann med 3 valper. Ledertispa ble ikke registrert denne vinteren. Ulvene i Hobølreviret ansees ikke som genetisk viktige individer.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen skal kun ta stilling til om lovens vilkår for skadefelling er oppfylt. Andre hensyn ligger utenfor det som skal vurderes i denne saken.

Det omsøkte fellingsområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv (ulvesonen), og her skal det være en høy terskel for å innvilge skadefelling jf. utredning om lovgrunnlaget nevnt over.

Området ligger også i «forvaltningsområde 2» som i Rovviltregion 4 (Oslo, Akershus og Østfold) sin forvaltningsplan er utpekt som et område hvor rovvilt har prioritet.

Statsråden i Klima- og miljøverndepartementet har i brev datert 12. mars 2015, presisert overfor forvaltningen at det skal praktiseres et tydeligere skille mellom soner hvor rovdyr blir prioritert og områder hvor beitedyr blir prioritert. Dette innebærer at i prioriterte yngleområder for rovvilt skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være høy, og beitenæringen og andre interesser skal i slike områder tilpasse seg at det er rovdyr i området.

Inngjerding av beiter med rovdyravvisende gjerder er det primære tiltaket for å tilpasse beitenæringen i Østfold til at det er rovdyr i området. Det bevilges årlig store summer til inngjerding av beiteområder med slike gjerder. Ulven det er søkt om felling har trolig ikke passert slikt gjerde men har kommet seg inn på beitet ved å krysse elva.

Det har vært registrert ulv i Hobølreviret de siste årene, uten angrep på husdyr. Det har nå vært ett angrep. Det er foreløpig for tidlig å avgjøre om angrepet varslar en ny adferd fra ulven her og vi har ikke grunnlag for å angi at dette angrepet tilsier et større skadepotensial enn det som kan forventes i et område der ulv er nærværende.

Vi har forståelse for at bondelaget ønsker at terskelen for skadefelling bør være lavere basert på at det er vedtatt at den samme ulven skal felles ved lisensjakt kommende vinter. Dette vedtaket er påklaget og ligger til behandling. Så lenge vedtaket ikke er endelig avgjort vil en skadefelling på dette grunnlaget innebære at man kommer den pågående saksbehandlingen i forkjøpet. Dersom bondelaget søker en forsert oppstart av lisensjakten må de ta dette opp med klima- og miljødepartementet.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge.

Når det gjelder prinsippene i §§ 9-12 kommer de ikke til anvendelse i denne saken.

Saksbehandlingen

Fylkesmannen har behandlet saken som et hastevedtak. Det er derfor ikke gjennomført forhåndsvarsling jf. forvaltningsloven § 16 a. Forut for vedtaket samarbeidet fagpersoner ved miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen om saksbehandlingen, og saken ble drøftet med fagpersoner ved andre embeter i rovviltregionen.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknaden om skadefellingstillatelse på ulv i Våler og tiliggende kommuner.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf. §§ 1, 8 og 13.

Klage

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker.

Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Ta kontakt med Fylkesmannen om du har spørsmål om fremgangsmåten for å klage.

Med hilsen

Karsten Butenschøn e.f.
miljøverndirektør

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent